

Onderwerp Vaststelling RES 2.0

Datum	31 maart 2026
Thema programmabegroting	Energie- en warmtetransitie
Portefeuillehouder	Paul Hofman
Zaaknummer	2026-004180

Kennis te nemen van

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de vaststelling van de RES 2.0, inclusief milieueffectrapportage (planMER) van de RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.

Kernboodschap

De RES 2.0 bouwt voort op de bestaande afspraken uit RES 1.0 en vormt een noodzakelijke actualisatie van het regionale beleid voor de energietransitie. Waar RES 1.0 vooral gericht was op grootschalige opwek van duurzame elektriciteit, markeert RES 2.0 een verbreding naar een integrale aanpak, inclusief warmtevoorziening, netcapaciteit en ruimtelijke programmering.

Voor de gemeente Rheden zijn de gevolgen van deze nieuwe strategie beperkt. In de RES 2.0 is opgenomen dat er binnen onze gemeentegrenzen geen ruimte is voor windturbines. Ook de mogelijkheden voor grootschalige zonneprojecten op land zijn minimaal, mede door restricties vanuit provinciaal beleid en natuurbelangen zoals het wespandiefbeleid op de Veluwe.

Het behalen van met name het duurzame opwekdoel vraagt om solidariteit van alle partners; gemeenten, provincie en waterschappen. Alleen samen met elkaar kunnen we invulling geven aan de energietransitie. Het duurzame opwekdoel van 1,62 TWh is en blijft een regionale opgave, waarbij we respect hebben voor ruimtelijke belemmeringen en lokale afwegingen.

Zienswijzenprocedure en besluitvorming

Op 4 december 2025 is de Ontwerp RES 2.0 gepubliceerd en ter inzage gelegd. Tot en met 14 januari 2026 was het mogelijk om een zienswijze in te dienen. Op 15 december 2025 is een online informatieavond georganiseerd voor het brede publiek ([opname](#)). Zowel tijdens als na de uitzending zijn vragen van kijkers beantwoord ([vragen-antwoorden-webinar-ontwerp-res-20.pdf](#)). In totaal hebben 22 belanghebbenden een zienswijze ingediend. Deze zijn door de RES-organisatie verzameld. Alle zienswijzen zijn gebundeld en beantwoord in een Nota van Beantwoording.

Naar aanleiding van de zienswijzen is de Ontwerp RES 2.0 op een aantal punten gewijzigd. Een deze hebben met name betrekking op de passages welke gaan over de relatie tussen de opgaven uit de regionale energietransitie en de plaatsing van het hoogspanningsstation binnen gemeente Wijchen. Voor de gemeente Heumen, Overbetuwe en Druten zijn tekstaanpassingen gedaan met betrekking tot de windzoekgebieden.

De overige reacties hebben niet geleid tot een wijziging van de RES 2.0. Er zijn dus geen wijzigingen die Rheden betreft.

Toelichting (zie ook voorgaande RIB)

Proces RES 2.0

In 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. Hiermee is ook vastgelegd dat de nadere uitwerking van de afspraken in een RES 2.0 zouden landen. Met de vaststelling van de RES 2.0, blijven de afspraken en kaders van de RES 1.0 gehandhaafd. In 2024 is er eerst een tussenstap gemaakt met een verrijking van de RES 1.0 vanwege de vele veranderingen in het speelveld. Deze is in juli 2025 door het college vastgesteld.

Denk daarbij aan ontwikkelingen als netcongestie, stikstof, oplopende wachttijden voor uitspraken van de Raad van State en terugleverkosten voor elektriciteit. Ook nieuwe ruimtelijke beperkingen spelen een rol, zoals het wespandiefbeleid op en rond de Veluwe en restrictiever provinciaal beleid voor de ontwikkeling van zon- en windenergie. Bovendien is de regionale planMER opgeleverd.

Hiervoor is eerst een Notitie van Reikwijdte en Detailniveau opgesteld die in 2022 gepubliceerd is voor zienswijzen. Vervolgens is in juli 2023 de planMER ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraden.

De RES 2.0 blijft gestoeld op de afspraak om als regio 1,62 TWh duurzame elektriciteit grootschalig op te wekken. De kans is echter groot dat we dit doel pas in de periode na 2030 bereiken. Vanwege een aantal ontwikkelingen is het namelijk steeds moeilijker om (tijdig) grootschalige duurzame elektriciteitsprojecten te ontwikkelen.

Van 1.0 naar 2.0

Tussen de vaststelling van de RES 1.0 en deze RES 2.0 is de Omgevingswet van kracht geworden. De RES 1.0 was in 2021 nog een raadsbesluit, terwijl de RES 2.0 geldt als een 'vrijwillig programma'; een vaststellingsbevoegdheid die bij colleges is belegd. Gezien deze bevoegdheid en de geringe impact van de RES 2.0 in de gemeente Rheden is reeds besloten om de RES 2.0 onderdeel te maken van het energie- en warmteprogramma.

Inhoud op hoofdlijnen

Ontwikkeling integraal energiesysteem

De energietransitie in Nederland vraagt om een stevige versnelling en verbreding. Waar de Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 vooral gericht was op het realiseren van duurzame elektriciteitsopwekking met zon en wind, werd in de RES 2024 de eerste stap gezet naar een integrale benadering van het energiesysteem. Met de RES 2.0 zetten we een volgende stap: een integrale benadering waarin duurzame opwek, warmtevoorziening en infrastructuur nauw met elkaar worden verbonden.

We werken toe naar een energiesysteem waarbij vraag en aanbod dichterbij elkaar worden gebracht.

Local for local als uitgangspunt voor de restopgave van 0,3 TWh

Deze RES 2.0 geeft ook een nadere uitwerking om het afgesproken bod van 1,62 TWh duurzame elektriciteitsopwek in de regio te realiseren. Van de afgesproken 1,62 TWh is op dit moment 0,71 TWh gerealiseerd en 0,50 TWh vergund. Een aantal vergunde projecten wacht daarbij nog op een uitspraak van de Raad van State. Ook zitten nog drie vergevorderde windinitiatieven in de projectenpijplijn, samen goed voor 0,11 TWh. Als we deze getallen bij elkaar optellen, dan komen we tot 1,32 TWh. Dit betekent dat we als regio nog een restopgave hebben van 0,30 TWh aan grootschalige duurzame elektriciteitsopwek.

Om invulling te geven aan deze restopgave zetten we in op drie parallelle sporen:

- Zon-op-dak projecten als onderdeel van smart energy oplossingen.
- Elektriciteitsopwekking bij industriële grootverbruikers.
- Nieuwe zoekgebieden windenergie om gemeentelijke doelen te faciliteren.

Ontwikkelingen

- Netcongestie zorgt voor langdurige beperkingen op het elektriciteitsnet. Dit heeft grote invloed op zowel toelevering op het elektriciteitsnet als op afname van het elektriciteitsnet.
- Gemeenten stelden na de RES 1.0 Transitievisies Warmte (TVW) op. Mede hierdoor groeide het inzicht in de warmtetransitie. Gemeenten werken nu aan de opvolger van de transitievisies; het Warmteprogramma, een verplicht programma onder de Omgevingswet.
- De regionale planMER heeft inzicht gegeven in welke gebieden er mogelijkheden zijn voor zonne- en windenergie. Een aantal gemeenten heeft op basis daarvan nieuwe windzoekgebieden vastgelegd.
- De provincie Gelderland heeft een restrictiever beleid vastgesteld (op basis van bestuursafspraken) voor de ontwikkeling van zonne-energie op natuur- en landbouwgronden.
- Strengere Gelderse windnormen en beleid om de wespandief op de Veluwe te beschermen, leiden tot een beperking van de mogelijkheden voor windenergie. Voor Rheden betekent dit dat er geen ruimte is voor windturbines (m.u.v. van de kleine bij bedrijven en boerderijen).

Beoogd effect

- We willen met de RES 2.0 passende oplossingen zoeken om de resterende opwekopgave, circa 0,30 TWh, te realiseren.
- De RES 2.0 geeft richting in de weerbarstige werkelijkheid bij de transitie van het huidige energiesysteem in onze gemeenten. Naast elektriciteit staan thema's als warmte, netcongestie, bestuurlijke samenwerking en draagvlak centraal. We formuleren in deze RES 2.0 voor het energiesysteem vier thema's die richting geven aan onze gezamenlijke inzet:
 - Het beter benutten van de bestaande infrastructuur.
 - Integraal programmeren van ruimtelijke en energetische ontwikkelingen.
 - Een nauwe samenwerking tussen gemeenten, netbeheerders, provincies en landelijke partijen.
 - Het ontwikkelen van handelingsperspectieven voor gemeenten, bedrijven en inwoners.

Voor Rheden verandert er inhoudelijk weinig:

- * Er is geen ruimte voor windenergie binnen onze gemeente;
- * Beleid rondom zon op land beperkt grootschalige zonneprojecten.

Vanwege deze beperkte impact acht het college het niet opportuun om een afzonderlijk vrijwillige programma onder de omgevingswet vast te stellen. In plaats daarvan wordt de RES 2.0 opgenomen in het aankomende Energie- en Warmteprogramma van Rheden.

Resumé

- De Ontwerp RES 2.0 lag van 4 december 2025 tot en met 14 januari 2026 ter inzage.
- Inwoners konden gedurende deze periode zienswijzen indienen.
- Op 15 december vond een digitale informatieavond plaats.
- De impact van de RES 2.0 op Rheden is beperkt: geen windenergie en nauwelijks mogelijkheden voor zon-op-land.
- De RES 2.0 wordt daarom niet als zelfstandig programma vastgesteld, maar ondergebracht in het gemeentelijk Energie- en Warmteprogramma.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris